

ชื่อหลักสูตร การสานเปลจากไม้ไผ่

จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรมและบริการ (ชั้นเรียนวิชาชีพ)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

การจักสานจากไม้ไผ่มีทำกันมาตั้งแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย โดยอาศัยไม้ไผ่ที่ขึ้นอยู่ทั่วไปในป่าเมืองไทยซึ่งมีอยู่ประมาณ ๑๐๐ ชนิด แต่ที่นิยมนำมาจักสานกัน ได้แก่ ไม้ไผ่ใหญ่ ที่คนนิยมนำมาปลูกไว้รอบ ๆ หมู่บ้านเพื่อใช้หน่อเป็นอาหารและใช้ลำต้นมาตัดแปลงทำเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นภายในครอบครัวเช่น เพลนอนไม้ไผ่ ตะกร้า ชะลอม กระชอม กระด้ง ตะแกรง กระเชอ ลอบ ไซ กระติบข้าว หวด หรือมวนหนึ่งข้าว ครุ เป็นต้น เครื่องใช้ ต่าง ๆ ที่กล่าวมา ข้างต้นในสมัยก่อนนิยมทำใช้กันเองภายในครอบครัว ตามความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและการจักสานแต่ละอย่างมีกรรมวิธีที่แตกต่างกัน ยากบ้างง่ายบ้าง ดังนั้นแต่ละคนจึงมีความถนัดใน การทำไม่เหมือนกัน จึงได้เกิดมีการผลิตเพื่อแลกเปลี่ยนกันขึ้น พอมาช่วงหลัง ๆ ไม้ไผ่หายากขึ้น และคนมีงานอื่นทำที่มีรายได้ดีกว่าก็หันไปทำงานอย่างอื่นแทนจึงยังคงเหลืออยู่เพียงบางคนหรือบางกลุ่มเท่านั้นที่มีความถนัดทางจักสานเป็นพิเศษหันมายึดอาชีพทาง การจักสานเป็นอาชีพหลัก บางคนก็ยึดเป็นอาชีพรองจากการทำไร่ ทำนาโดยอาศัยทำในเวลาว่าง ตอนเย็นหรือ กลางคืนที่กลับ จากไร่มาแล้ว เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวอีกทางหนึ่ง การจักสานจากไม้ไผ่นั้นสามารถ นำมาตัดแปลงทำเครื่องใช้ได้หลายอย่าง ดังที่กล่าวมาแล้ว สาเหตุสำคัญที่นิยมนำเอาไม้ไผ่มา จักสานก็เพราะว่าไม้ไผ่หา ง่าย ไม้แปรรูปได้ง่ายมีความเหนียวสามารถจักเหลา แต่ง ได้หลายขนาด ง่ายแก่การตัด แต่ง ง่ายต่อการนำมา ประกอบกันเป็นรูปทรงตามที่ต้องการ

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องศิลปะ งานสานเปลไม้ไผ่เพื่อ การประกอบอาชีพ
๒. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะรวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ในการ ประดิษฐ์การสานเปลจากไม้ไผ่
๓. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ส่งเสริมสนับสนุนและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดทำศิลปะงานสานเปล
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาชีพการจัดทำเปลไม้ไผ่
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงการเป็นผู้ประกอบการที่ดี

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
๓. ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๕ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๓๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร การสานเปลจากไม้ไผ่

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
<p>๑.ช่องทางการประกอบอาชีพในการจัดทำงานจักสานเปลจากไม้ไผ่</p>	<p>๑.๑. เพื่อให้ผู้เรียนบอกความสำคัญในการประกอบอาชีพรับจัดทำงานสานเปลไม้ไผ่ได้</p> <p>๑.๒. เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพรับจัดทำงานสานเปลไม้ไผ่</p> <p>๑.๓. เพื่อให้ผู้เรียนบอกทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานสานเปลไม้ไผ่</p>	<p>๑. ความสำคัญของงานสานเปลไม้ไผ่</p> <p>๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๓. แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับงานสานเปลไม้ไผ่</p> <p>๔. ทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานสานเปลไม้ไผ่</p>	<p>๑.๑. วิทยากรบรรยายความสำคัญของงานสานเปลไม้ไผ่ ผู้เรียนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปผลการเรียนรู้</p> <p>๑.๒. ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพรับจัดทำงานสานเปลไม้ไผ่ และสรุปผลการเรียนรู้ วิทยากรช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม</p> <p>๑.๓. วิทยากรแนะนำแหล่งเรียนรู้งานสานเปลไม้ไผ่ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม แล้วสรุปผลการเรียนรู้</p> <p>๑.๔. ผู้เรียนสรุปผลการเรียนรู้จากการฟังบรรยายผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม แล้วเขียนแนวคิดเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพรับจัดทำงานสานเปลไม้ไผ่ วิทยากร ตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติม</p>	๑	๑

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ	๒.๑. บอกความเป็นมาและประโยชน์ของการสานเปลไม้ไผ่ได้	๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานสานเปลไม้ไผ่ ๑.๑ ประวัติความเป็นมาและประโยชน์ของการสานเปลไม้ไผ่ ๑.๒ การเลือกและเตรียมวัสดุการสานเปลไม้ไผ่ ๑.๓ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์งานจักสานชะลอมไม้ไผ่ ๑.๔ การเก็บรักษาจักสานไม้ไผ่	๒.๑. ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงความเป็นมาและความสำคัญของ งานสานเปลไม้ไผ่ ผู้สอนรวบรวมข้อมูลสรุปและอธิบายเพิ่มเติม ๒.๒. ผู้สอนสาธิตวิธีการทำความสะอาดวัสดุสานเปลไม้ไผ่ ๒.๓. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทำความสะอาดสานเปลไม้ไผ่ตามที่กำหนด ผู้สอนสังเกต ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติ ๒.๔. ผู้สอนบรรยายประกอบตัวอย่างของจริงเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานสานเปลไม้ไผ่ ผู้เรียนสังเกต สอบถาม และบันทึกการเรียนรู้ และ ทำกิจกรรมตามที่กำหนดผู้สอนสังเกตการมีส่วนร่วม ประเมินผลการปฏิบัติ	๒	๑
	๒.๒.๑ ผู้เรียนสามารถจักตอกไม้ไผ่ได้	๒.๑. การเลือกไม้ไผ่และการจักตอก	๒.๑. วิทยากรให้ดูตัวอย่าง เส้นตอกของจริงและให้นักเรียนสนทนา ชักถาม ๒.๒. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ จักตอก	๑	๗

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	๒.๒.๒ ผู้เรียนสามารถสานเปลไม้ไผ่	๒. การสานเปลไม้ไผ่	๒.๒ วิทยากรให้ดูตัวอย่างของจริงจากการสานเปลไม้ไผ่ และแนะนำวิธีการสานไม้ไผ่แบบต่างๆ ๒.๓ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจักสานไม้ไผ่		๑๐
	๒.๒.๓ ผู้เรียนสามารถจักสานเปลไม้ไผ่ได้	๒.๔. การจักสานเปลไม้ไผ่	๒.๔ วิทยากรให้ดูตัวอย่างการจักสานเปลไม้ไผ่ พร้อมแนะนำวิธีการประดิษฐ์ ๒.๕ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการสานเปล		๑๕
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	๓.๑. บอกองค์ประกอบในการประกอบอาชีพได้ ๓.๒.บอกวิธีการเพิ่มมูลค่างานสานเปลไม้ไผ่ได้ ๓.๓.คำนวณราคาจำหน่ายงานสานเปลไม้ไผ่ได้ ๓.๔.ระบุช่องทางการจัดจำหน่ายงานสานเปลไม้ไผ่	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ ๓.๑. องค์ประกอบในการประกอบอาชีพ - เวลา - แรงงาน - ทุน - แหล่งวัตถุดิบ - แหล่งจัดจำหน่าย	๓.๑ ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบในการประกอบอาชีพ วิธีเพิ่มมูลค่างานสานเปลไม้ไผ่ วิทยากรอธิบายเพิ่มเติม ๓.๒ วิทยากรบรรยายความรู้เรื่องส่วนผสมทางการตลาดในการจัดการอาชีพ ๓.๓ ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่างานสานเปลไม้ไผ่ ช่องทางการจัดจำหน่ายหรือรับงาน วิธีการส่งเสริมการจำหน่ายหรือเพิ่มปริมาณการสั่งทำงานจักสานไม้ไผ่ วิทยากรอธิบายเพิ่มเติมและ ให้ข้อเสนอแนะ	๑	๑

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	๓.๕.บอกวิธีการส่งเสริมการ จำหน่ายงานจักสานไม้ไผ่ ๓.๖.จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ได้ ๓.๗.บอกคุณลักษณะของผู้ ประกอบธุรกิจที่ดีได้	๓.๒. การจัดการอาชีพ - ผลิตภัณฑ์ - ราคา - การจัดจำหน่าย - และการส่งเสริม การตลาด ๓.๓. การทำจัดทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย ๓.๔. คุณลักษณะของผู้ ประกอบธุรกิจที่ดี	๓.๔ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติวิธีการคำนวณราคาจำหน่าย หรือราคารับทำงานสานเปลไม้ไผ่ ๓.๕ วิทยากรบรรยายวิธีการจัดทำบัญชีรายรับ- รายจ่ายในการ ประกอบอาชีพรับงานสานเปลไม้ไผ่ ผู้เรียนฝึก ปฏิบัติจัดทำบัญชี ๓.๖ ผู้เรียนระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ของผู้ประกอบการธุรกิจที่ดี วิทยากรสรุปและ อธิบายเพิ่มเติม		
รวม				๕	๓๕

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้ และวิทยากร
๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้ หนังสือ ตำรา ใบงาน ใบความรู้
๓. ตัวอย่างของชิ้นงาน
๔. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติ
๕. รูปภาพประกอบ
๖. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

การวัดแลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและแกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
๓. ทะเบียนคุมวุฒิปัตร

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น